

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Patris Gonzali Sylveriae, Societatis Iesv Sacerdotis

Godinho, Nicolao

Coloniae Agrippinae, 1616

De sæcularium domibus inuisendis. Cap. XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44032

156 VITAE GONZALI SYLVERIAE
quas soluta & ligata oratione pro sua quisq; facultate accuratè pertractaret; aliaq; huiusmodi faciebat permulta, quibus & ad profectū scholasticos moueret, & quātū quisq; in literis proficeret, publico periculo experiretur. Hunc in finē Goanas scholas in India auxit, addito Philosophiæ magistro, qui tunc Antonius Quadrius fuit, domi forisq; magna vir auctoritate, & puincialis munere ante Gōzalū proximè perfunctus. Quin etiā Gonzalus ipse, absoluto Prouincialis officio, antequam ad Cafres proficisceretur, Philosophicas scholas sæpius repetebat. Interdū, n. publicè disputabat; nōnūquā magistri locū vicesq; supplēs, nūc defendēdis thesibus præerat, nunc aliquid discipulis exponebat: atque hæc & cætera omnia ad hoc genus pertinentia non minore cura, quā cum Prouinciā regeret, voluptate certè multò maiore præstabat. Nō contentus singulis Veneris diebus, vt in Societate moris est, priuatū in sacellum, locum ve alium, cāpanæ signo cōuocatos socios ad pietatis opera exhortari, ipsis quoque diebus Dominicis à prandio, eadem illa hora, quæ recreationi est assignata, cū iisdē sociis de virtutibus ac vitiis, quæ Societatis instituto vel prodesse magis, vel magis obesse possunt, rogatis vltro citroque sentētiis vtilissimos habebat sermones.

De secularium domibus inuisendis.

CAP. XI.

Quemadmodum seculares viri ipso morum genere à religiosis valde differūt, cum sint lōgè inter se diuersæ vtrorūq; viuendi rationes, ita ferè nihil istis æquè incommodat, atque ea, quam cum illis, cum humanis officiis, tum mutuis colloquiis

quibus ad animi salutem nihil pertinentibus, contrahunt fouētq; amicitiam & familiaritatem. Nec verò eorum tantum secularium, quibus aliquid labris inspergitur, sed illorum etiam, quorum vita moresque probantur, noxia religioso consuetudo est; siquidem contingere vix vnquam potest, vt hisce familiaritatibus non ipsi aliquid hæreat, quod et si comparere in seculo sine turpitudine potest, transferri tamen ad religionem sine damno & piaculo non potest. Vt autem ardere rubum, nec comburi; ita cum aliquo familiariter agere nec eius moribus imbui, nõ miraculo simile, sed miraculum planè est. Ob idq; vt opinor, religiosus quidã ac pius vir aliquando dixit, nunquã se cū hominib. egisse, quin domum minor homo redierit. Verabat igitur Gõzalus, ne socij, nisi ratio grauis aut necessitas cogeret, externos amicos inuisum irent, aut huiuscemodi officiis tererent tēpus. Aiebat. n. talibus ex reb. quæ ab religiosa disciplina nõ minimũ abhorrēt, nõ in vnũ aut alterũ dūtaxat religiosũ, sed in ordinẽ sæpè totum grauiã dāna induci. Etenim consiliũ hoc ad Societatis vtilitatẽ prudenter à Gonzalo susceptum, secus ac debuit ab externis quibusdam expositum, querimoniis causam dedit, cū dicerēt, valdè esse ab humanitate alienũ, debitis salutationibus aditum intercludere, & hominum ab se animos, insulsa seueritate alienare. Cuius rei factus certior Gonzalus æquum iudicauit, consilij sui rationem palam exponere. Quodam igitur festo die, cū haberet concionem ad populum, nonnulla reperio dixisse, quæ in Latinum sermonem ex Lusitano fideliter cõuersa, hanc efficiunt sententiam: Accepi, auditores optimi, esse inter vos, qui non modò agrè ferant, sed etiam querantur, quòd domos suas, salutandi ac

visendi ipsos gratiâ, non adeamus. Doleo sanè quod cuiquam molestissimus, cum nihil, secūdum Deum, optemus magis, quàm vt omnibus, usque maximè, qui suis nos beneficiis magis deuinciunt, simus gratissimi; vt quod nostri muneris est, omnibus possimus pro nostra tenuitate esse vtiles. Velim paululū cōsideretis, quàm teneræ adhuc ætatis Societas nostra sit, quamque ab huiusmodi officiis hanc ipsam ob causam libera & immunis. Sed & illud cuique certum esse debet, si necessitas adsit ad animi salutem pertinens, valdè esse à religioso alienum, secularium adire domos, hisque salutandi atque inuisendi occupationibus implicari. Hæc enim vna est & certa ianua, eaque latissimè patens, qua in religiosas familias prophanî mores facili aditu ingrediuntur; breuique fit, vt quæ prius erat religiosorum sodalitas, in secularium contubernium nullo negotio transeat, & schola virtutum in vanarum consuetudinum gymnasium commutetur. Vsu etiâ, nec rarò, venit, vt miser religiosus externum adiens inuisensque amicum, vnius horæ spatio totum perdat spirituale lucrum, quod integrum per annum difficili ac laborioso virtutum exercitio comparârat. Cuius ego rei non alios, præter me ipsum, adhibere testes volo. Quoties enim huiusce inanis officij causa alicuius domum adij, id sanè non minimo meo damno expertus sum, vt cum è collegio egrederer, sedatum tranquillumque haberem animum, ac rerum inutilium curis & cogitatione vacuum; cum autem à salutatione redirem, non in trame, aut in me, sed in ipsis, quas videram, quasque audieram, rebus totus ac penitus essem. Quod si creditis (date mihi, obsecro, hanc veniam, vt quod sentio, dicam liberè) si creditis, inquam, ob illa quæ in nos confertis beneficia, ad hoc officij genus

nose esse adstrictos, atque hoc vobis gratitudinis nomine debere, ut quoties vultis, ad vestras iremus domos, & inutiles vobiscum sermones conferamus; non tanti emimus poenitere: si hanc à nobis grati animi significationem expectatis, alios quærite, quibus isto modo benefaciatis, nobis non expedit tam vili pretio religiosam libertatem & disciplinam vendere. Utinam sic essetis in Deum affecti, deque diuinis rebus agendi ea vestris animis vis, atque is ardor insideret, ut colloquendo incitare alios ad virtutem possentis; ad vos sanè, vestrasque in domos non inuiti, non rogati, non beneficiis allekti, sed faciles, sed libentes ac læti magno animi impetu repareremus. Hæc è suggesto Gonzalus concione frequente. Enim verò à sæcularium colloquiis, nisi de rebus essent ad animi salutem spectantibus, sic abstinebat, ut non solum neminem iret salutatum amicitia causa; verum etiam, qui ad ipsum veniebant, eos nollet audire, nisi de spiritualibus rebus loquerentur,

De ratione concionandi, & confessiones audiendi.

CAP. XII.

NVLLIS, ut supra dixi, laboribus, nullisque deterebatur vitæ incommodis, quo minus enixè elaboraret, ut quantum posset, quæ concionibus, quæ confessionibus oēs mortales ad pietatē impelleret. In locis variis ter sæpè & quater diebus singulis concionabatur, idque plerumque tanta animi contentione, ut aliquando pulpitu incautè concutiens, manū clavo transfixerit: cumque multus ex vulnere sanguis exiret, idque aduerteret omnes, ac nonnulli etiā, ad ligandam plagā, sudariola in pulpitu mitterent, ipse solus videdi incitatus, nec tunc dolorē sensit, nec ex fluentē vidit sanguinē, nec murmur audiuit & strepitū confessus